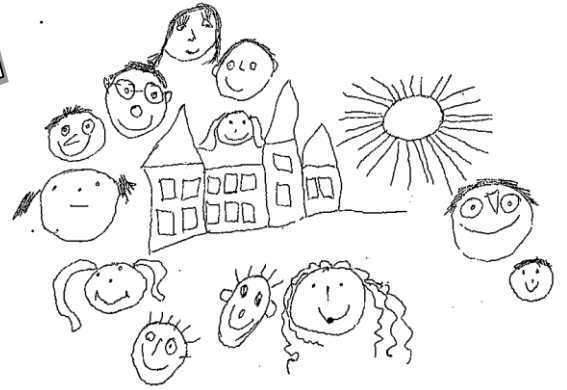

PASACINA

Nr.132 2016.gada MARTĀ

CENA: DIVI PALDIES

www.pasacina.beverina.lv

„PASACIŅAS” ĪSZIŅAS ☀☀☀

✓ *Lielā diena iezīmē laiku, kad diena un nakts kļuvusi viena garuma, gaisma uzveic tumsu, dienai kļūstot garākai jeb lielākai par nakti. Iestājas pavasaris. Šogad tas notika 20.martā. Pavasara atnākšanas svētkus - Lielo dienu, Pasacēni svinēja 21.martā un saskaņā ar tautas tradīcijām šo notikumu var svinēt veselas trīs dienas.*

Rīts bija vēss. Zemi klāja balta, plāna sniega sega, kad pie Lielās dienas šūpolēm pulcējās Pasacēni. Zinājām, ka iepriekšējā dienā ir iestājies pavasaris, tomēr veroties apkārt, secinājām, ka ziema nu nekādi negrib atkāpties! Arī sauli aizsedza pelēki mākoņi, tāpēc visi kopā saucām: *Spīguļo, saulīt, spīguļo, spīguļo!*, nodejojām *Es ar sauli saderēju*, un saule parādījās aiz mākoņu malas!

Un tad lielīšanās ar krāsainajām olām, ripināšana un knallēšanās. Olu kaujas vienmēr ir viena no jautrakajām aktivitātēm Lielajā dienā. Pasacēni šajos svētkos sportiski un ļoti uzmanīgi nesa koka karotēs “putnu olas” (tenisa bumbiņas) un noskaidroja, kurš tad izveicīgāk un ātrāk, neizmetot “olu” no karotes, izgājis nosprausto distanci.

Tad šūpošanās Lielās dienas šūpolēs, - lai vasarā odi nekostu, lai dobēs labāka dārzeņu un ogu raža.

Kuram ola raibāka, kuram košāka?

Anitas teksts, Inetas foto

„PASACIŅAS” ĪSZIŅAS ☀☀☀

✓ *PII “Pasaciņa” četrgadīgie audzēkņi pavasari sagaidīja ar košām krāsām zīmējot un ar zīmējumiem piedaloties*

SIA “Mana Aptieka” organizētajā bērnu zīmējumu konkursā “Uzzīmē savu mīļāko zvēriņu!”, kas risinājās līdz 31.martam.

Tika zīmēti gan zaķi ar saviem gardumiem, - burkāniem, gan ezītis, kurš nes ābolu, un pat tik eksotiski dzīvnieki kā lauva, tīģeris un krokodils!

Mikusa Tīģeris un Kristiana Krokodils

Lai darbiņi būtu interesanti un dažādi, tajos tika apvienotas dažādas zīmējumu tehnikas. Bērni darbojās ar pirkstiņkrāsām, tonēja lapas ar akvareļu krāsām, ar pastelkriņītiem. Darbiņi ir izdevušies skaisti un koši. Tie bija apskatāmi “Pārgaujas Aptiekā” Valmierā.

Gita

✓ *Katru gadu pavasarī J.Endzelīna Kauguru pamatskola ver plaši vaļā savas durvis “Atvērto durvju dienā”.* Šogad tas notika 23.martā, kad skolas kolektīvs ciemos aicināja sešgadīgos *Pasacēnus* kopā ar viņu vecākiem.

Alise: Es tai skolā biju jau bijusi. Tur gāja mans brālis. Skola ir liela, balta, ar daudz logiem. Iekšā daudz kāpnēs un klases. Viss baltā un zaļā krāsā. Mūs izvadāja pa visām klasēm un katrā viss bija savādāks. Redzējām arī dažas skolotājas. Viņas bija jaukas un smaidīgas. Mēs darījām visādas interesantas lietas.

Aleksa: Kad aizbraucām, skolotāja jau bija priekšā. Viņa mūs gaidīja un smaidīja. Kad devām viņai apsvēikumu un puķītes, viņa ļoti priecājās. Tad mūs veda skatīties skolu. Vienā vietā bija teātris, vienā vingrotava, bet vienā galdiņi un krēsli, kur skolēniem jāmācās. Man patika, ka visi bija priecīgi un skolotājas arī.

Edgars: Es skolā biju pirmo reizi, bet mana mamma tur mācījās, kad bija maza, un mans brālis tur mācās. Kad iegājām iekšā, mūs sagaidīja priecīga skolotāja un spēlēja ar mums deguna spēli. Pēc tam gājām pa skolu. Tur bija daudz, daudz durvju un trepes ar zīmējumiem. Mums parādīja mūsu klasi un citas klases un direktora klasi. Es vēl pabeigšu bērnu darbu un tad iešu 1.klasē. Man jau ir nopirkts sarkans uzvalks, bet kurpes vēl jāpērk.

Loreta: Skolā mūs sagaidīja skolotāja Aija. Mēs gājām uz sporta zāli un kopā ar sporta skolotāju Māriņu spēlējām sporta spēles. Pēc tam pa skolu gājām visu izpētīt – vispirms uz mūsu, tad otro, tad trešo klasi. Visur bija ļoti jauki un jaukas skolotājas. Vislabāk man patika sporta zālē un mūsu klasē. Mana māja ir netālu no skolas un mana mamma strādā skolā.

Markuss: Skolā mūs sagaidīja mūsu audzinātāja Aija. Viņa mums spieda degunus un prasīja visādus smieklīgus jautājumus. Tad vēl mēs pastaigājām pa skolu un apskatījām visu. Es jau tur biju bijis, jo te mācās mana māsa un brālis. Māsas bildi redzējām uz sienas, jo viņa ir teicamniece. Mēs spēlējām spēles, izsmējāmies, jo skolotājas visu laiku arī smējās un jokojās. Vēl mēs sportojām un skatījāmies teātri. Divās klasēs bija uzdevumi. Bija arī cienasts un dāvaniņas saldumi. Es ļoti gribu iet skolā. Es labi māku lasīt un rēķināt.

Elza: Skolā mēs gājām pa klasēm. Tur mācījāmies visu ko darīt. Vienā klasē mums rādīja teātri. Man vislabāk patika sportot un spēlēt rotaļas.

Ance: Uz Kauguru skolu braucu kopā ar mammu un brāli uzreiz pēc mūzikas skolas “vijolītes”. Mums tur ļoti patika. Brālis jau iet Valmieras skolā, bet viņš teica, ka grib uz šito skolu. Mums bija interesantas nodarbošanās, rotaļas un darbiņi. Bija arī cienāšanās ar gardumiem. Es iešu Valmieras skolā. Tā ir lielāka.

 Agita

Bērns mācās runāt ģimenē

No trīs līdz pieciem gadiem bērnam interesanti sadarboties ar savējiem, tekājot viņiem līdzī un atdarinot. Bērns mācās ne tikai vērot, izjust, analizēt notiekošo, bet secināt, kas ir labi, kas ir slikti, un līdzdarbojoties atdarināt vecākus: balss intonāciju, ķermeņa pozu runājot un sejas izteiksmi. Šajā vecumā bērnam būtiski ir *spēt pieņemt un koncentrēties palīdzībai*. Tas izdosies, ja vecāki iedarbosies uz bērna visjūtīgāko maņu - tausti, noglāstot, cieši piespiežot sev klāt, pasitot ritmiski plaukstas, utml.

No 3 līdz 5 gadiem bērna mutvārdu runa pilnveidojas tā, ka viņš ir spējīgs sākt mācīties savas domas izteikt, virkējot nevis vārdus, bet teikumus - tātad stāstīt. Vienlaicīgi bērnam jāturpina vingrināt acs un roka - jāgatavojas rakstītās runas apguvei (rakstīšanai). Piemēram, zīmēt čiekuru un zivtiņai zvīņas.

Nepadarītie darbi un darbiņi ar bērna rokām, plaukstām un pirkstiem, sākot no 1 mēneša līdz 5 gadiem izpaužas rakstāmā (zīmulis, ota, karote) satvērienā. Pareizs satvēriens netraucē bērnam domāt, koncentrēties uzdevumu izpildei, rakstot drukātiem burtiem skaņu, zilbju, vārdu diktātu. Piemēram, uzrakstīt P-B, bērnam: 1) jāsadzird skaņu atšķirības, 2) jāpatur dzirdes atmiņā, kura skaņa izskanēja pirmā, kura otrā, 3) jāatsauc redzes atmiņā, ar cik “vēderiņiem” vajadzēja rakstīt B, ar cik - P, 4) jānoorientējas lapā vai uz līnijas, vai starp līnijām, jāievēro atstarpes.

Šo vecuma posmu mēdz saukt arī par “kāpēcīša” laiku. “Kāpēcītim” jāsniedz cieņas pilnas atbildes, izskaidrojot jautājumu tik, cik bērns ir spējīgs saprast.

Šinī vecumposmā mācām bērnu runāt spēlējoties. Piemēram, rotaļa: deguns-deguntiņš, spainis-spainītis. Vecāki nosauc vārdu, bērns nosauc tā pamazināmo formu. Šī runas rotaļa noderīga bērnam šņāceņu un svelpeņu izrunas salīdzināšanai. Tikai jāpastiprina š izruna vārda beigās – *deguntiņššššš*, bērns sapratīs, ka tas sanāks, ja būs dziļāka ieelpa. Runas laikā mēle nav ārā no mutes. Ja bērnam “mute vaļā, mēle laukā”, jādodas pie logopēda. Svarīgi nerādīt bērnam spriedzi pirms runāšanas. Ja bērna runas aparātā kāds no līmeņiem nav gatavs grūtās skaņas izrunai, bet viņu mudina izrunāt, piemēram, skaņu *r*, viņš centīsies, bet skaņai būs kakla izruna. Jo ilgāk to nepareizi izrunās, jo garāks būs korekcijas darbs.

Bērnam līdz 3,5 gadu vecumam ir tiesības grūto skaņu aizvietot ar citu - pareizu dzimtās valodas skaņu vai grūto skaņu izlaist, piemēram, viņš saka *ācis* vai *jācis*. Pareiza dzimtās valodas skaņu izrunas apguve līdz 5 gadiem nav iespējama bez uzmanības koncentrēšanās. Tāpēc nepieciešamas rotaļas un vingrinājumi lielās motorikas, sīkās motorikas un runas aparāta muskuļu attīstībai.

 Logopēde Vineta

/Atziņas no A.Irbes, S.Lindenbergas grāmatas “Bērns runāt mācās ģimenē”/

Pieci bērnam iemācāmi likumi, lai pasargātu no seksuālas vardarbības

Agnese Sladzevska, “Centrs Dardedze”

Medijos izskanējis kārtējais gadījums par seksuāli izmantotu mazu bērnu. Šoreiz varmāka bijis tētis, kamēr mamma un citi radnieki par meitenītes izmantošanu neko nav nojautuši. Statistika liecina, visbiežāk dzimumnoziegumu pastrādā kāds, ko bērns pazīst, un bērns var pat neapzināties nodarīto. Taču ikvienas ģimenes rokās ir spēcīgs ierocis bērna pasargāšanai – tā ir saruna ar bērnu.

Daudzās ģimenēs ir pieņemts, ka jautājumi par ķermeni netiek skaļi apspriesti. Dažkārt vecāki gaida, lai bērns paaugas, sasniedz pusaudža vecumu. Tomēr jāsaprot, ka tādējādi mēs paši pakļaujam bērnu riskam – mēs nepalīdzam viņam atšķirt labu uzmanību no ļaunprātīgas izmantošanas. Nekad nav par agru runāt par drošības jautājumiem un bērnam atbilstošā, saprotamā valodā iemācīt atpazīt bīstamas situācijas un kā tajās rīkoties. Zīmīgi, ka šī saruna ļauj atklāt arī jau notiekošu vardarbību – pārrunājot ar bērnu, kādā veidā citi nedrīkstētu viņam pieskarties, bērns var atklāt, ka tā jau ir noticis.

Kā par to runāt?

Pirmkārt, iemācīt bērnam «Bikstīšu likumu» - tas nozīmē, ka neviens nedrīkst bērnam pieskarties ķermeņa vietās, ko parasti sedz apakšbikstītes, un arī bērnam pašam nevajadzētu šajās vietās pieskarties citiem. Bērna ķermenis pieder vienīgi viņam. Vecāki var paskaidrot, ka daži pieaugušie (aprūpētāji, vecāki vai ārsti) var pieskarties bērnam, bet viņam ir jāsaka «nē», ja tas viņam liek justies slikti vai neērti. Svarīgi to iemācīt arī maziem bērniem, jo diemžēl jebkura vecuma bērnu var ļaunprātīgi izmantot.

Otrkārt, iemācīt bērnam atšķirt labus pieskārienus no sliktiem. Bērni ne vienmēr prot atšķirt pieļaujamus pieskārienus no nepiedienīgiem. Pastāstiet bērnam, ka nav labi, ja kāds aplūko vai aizskar viņa intīmās vietas vai aicina viņu aplūkot vai aizskart kāda cita cilvēka ķermeni vietās, ko parasti slēpj apakšbikses. Ja tomēr bērnam nav īsti skaidrs, vai otra cilvēka rīcība ir vai nav pieļaujama, iedrošiniet bērnu pārrunāt situāciju ar pieaugušo, kam viņš uzticas.

Treškārt, iemācīt bērnam pateikt «nē!». Izstāstiet bērnam, ka neviens nedrīkst viņam pieskarties, ja bērns to nevēlas. Bērnam ir tiesības atteikties no skūpstā vai pieskāriena – arī no tuva cilvēka. Iemāciet bērnam nekavējoties stingri teikt «nē», ja kāds vēlas pārkāpt «bikstīšu likumu». Tā kā varmākas parasti izvēlas par upuri pakļāvīgus bērnus, kategorisks «nē» un sauciens pēc palīdzības var bērnu glābt. Kopīgi izmēģiniet, kā to pateikt skaļi! Tā kā ļaunprātīgie izmantotāji bērnus nereti pielabina, lai iegūtu viņu uzticēšanos, svarīgi iemācīt bērnam arī vienkāršus noteikumus par kontaktēšanos ar svešiniekiem: nekad nekāpt svešā automašīnā, nepieņemt svešinieku dāvanas un neiet

viņiem līdzī.

Ceturtkārt, iemācīt bērnam atšķirt labus un sliktus noslēpumus. Slepēnība ir seksuālo varmāku galvenā taktika, tāpēc svarīgi veidot uzticēšanās gaisotni un iemācīt bērnam, kā atšķiras labi noslēpumi no sliktiem. Noslēpums, kas bērnu satrauc, liek justies neērti, biedē vai skumdina, nav labs, tāpēc to nevajadzētu glabāt - tas ir ātri jāizstāsta uzticamam pieaugušajam (kādam no vecākiem, skolotājam, policistam vai ārstam). Savukārt noslēpums, kas rada prieku, ir labs noslēpums – kā, piemēram, pārsteiguma ballīte vai dāvana mammai. Bērnam ir jāzina, ka viņš drīkst vecākiem stāstīt visu, kas ar viņu noticis – vecāki bērnu atbalstīs un nenosodīs.

Piektkārt, iemācīt bērnam vērsties pēc palīdzības. Bērnam ir jāzina: ja kāds cilvēks mēģinājis bērnam pieskarties bikstīšu zonā vai kā citādi radījis nepatīkamas sajūtas, tas noteikti jāizstāsta pieaugušajam, kam viņš uzticas. Bērni, kurus izmanto, jūtas nokaunējušies, vainīgi un nobijušies, taču svarīgi iedrošināt bērnu stāstīt par notikušo pietiekami uzstājīgi, lai pieaugušie viņā ieklausītos un uztvertu nopietni. Šī iemesla dēļ pieaugušajiem nevajadzētu ģimenē izvairīties no tēmām, kas saistās ar seksualitāti, kā arī paskaidrot bērnam, pie kā viņš var vērsties, ja jūtas noraidījis, uztraukts vai bēdīgs. Bērnam ir jārada pārliecība, ka viņš par to allaž var aprunāties ar saviem tuvu cilvēkiem.

Pats svarīgākais ģimenē ir atvērta un draudzīga komunikācija ar bērnu, veidojot no draudiem brīvu gaisotni. Ja radušās aizdomas par bērna seksuālu izmantošanu, svarīgi neradīt bērnam vainas apziņu par notikušo un sazināties ar psihologu, ārstu, sociālo darbinieku vai policiju.

Latvijā darbojas diennakts bezmaksas bērnu un jauniešu uzticības tālrunis 116111, kur padomu var prasīt arī pieaugušie. Ja ir aizdomas par seksuālu vardarbību un nepieciešams padoms, var zvanīt arī uz «Centrs Dardedze» pa tālruni 67600685. Plašāka informācija vecākiem, kā arī bērniem draudzīgi materiāli sarunai atrodama mājas lapā www.dzimba.lv.

✓ **Jau piekto gadu PII “Pasaciņa” piecgādīgie bērni apgūst deviņu soļu Džimbas drošības programmu, kas domāta vardarbības risku mazināšanai mūsu bērnu dzīvē.**

Programmu Latvijā īsteno īpaši sagatavoti nodarbību vadītāji jeb aģenti. PII “Pasaciņa” tā ir **Ērika Alksne**, pirmsskolas izglītības skolotāja. Viņa ar interaktīvām metodēm, sarežģītas un mulsinošas lietas bērniem pasniedz caur mūziku, rotaļām, filmiņām un lomu spēlēm. Ērika ir viena no 126 Džimbas drošības programmas aģentiem Latvijā, kuri veido un nostiprina bērniem apziņu un prasmes par personisko drošību.

„PASACIŅAS” VALODIŅA ☺

☺ Andris /3.g.v/ gatavojas mazgāt muti, bet nevar atgriezt ūdens krānu, tūlīt secina:
- Aizsalis! Nevar atgriezt.

☺ Andris darbojas ar konstruktoru. Sauc audzinātāju skatīties:

- Re ko esmu uztaisījis!

Elīna:

- Kas tas tāds ir?

Andris viszinoši:

- Austrumvējš!

„PASACIŅAS” darbiņi APRĪLĪ

Apskatāmās tēmas:

- *Nu, ziema, zaudēta ir tava spēlīte – zaļā zālīte rāda mēlīti.*
- *Kukaini, ragaini, tev raibi svārki!*
- ✓ *Cālis šķīļas Pasaciņā* – mazo vokālistu koncerts – konkurss 01.04.plkst.15.30
- ✓ *Annas un Elsas piedzīvojumi* – muzikāls uzvedums pēc multfilmas “Ledus sirds” motīviem 11.04.plkst 15.30
- ✓ *Lelles, lellītes. Spēles spēlītes* – uz izstādi Valmieras muzejā dodas 5.grupas bērni 13.04.plkst.15.30
- ✓ *Ganu, ganu zirdziņu Miegupes malā* – sporta izpriecas Ūsiņos 20.04.plkst.10.30
- ✓ *Cālis - 2016* – Beverīnas novada izglītības iestāžu mazo vokālistu konkurss Trikātā 22.04.plkst.16.00
- ✓ *Sprīdītis* – leļļu izrāde 28.04.plkst.15.30

„PASACIŅAS” PALDIES ☺☺

☺ **PALDIES visiem vecākiem** – raibo un krāsaino oliņu autoriem!

Inetas foto

SVEICAM! 🌸🌸🌸🌸🌸🌸

ELZU AKMENTIŅU	02.04.
GITU KUZŅECOVU	02.04.
JĀNI KRIŠJĀNI SPALVIŅU	03.04.
SARMĪTI JEKALI	12.04.
VALENTĪNU SAKTIŅU	13.04.
ZANI BĒRZIŅU	23.04.
LORETU ANDRUPI	24.04.
MARTU RUBIKU	26.04.
ROBIJU ŠMITU	30.04.

🌸 VĀRDA DIENĀ

DAIRU	03.04.
DANIJU	08.04.
EDGARU	08.04.
ANITU	10.04.
LAURU	18.04.

„PASACIŅAS” PALDIES ☺☺

☺ **PALDIES Romānam Vaščenko** par Lielās dienas šūpolēm!

Inetas foto